

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 23 maja 2019 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący:SSO Małgorzata Małecka

Protokolant:protokolant sądowy Tomasz Wojciechowski

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 9 maja 2019 r. w Poznaniu

sprawy z powództwa T. P.

przeciwko J. Z. (1), J. Z. (2)

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

I. Pozbawia w całości wykonalności nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym przez Sąd Okręgowy w P., XII Wydział Cywilny z dnia 19 sierpnia 2002 r. (sygnatura akt (...)), zaopatrzonego w klauzulę wykonalności nadaną postanowieniem z dnia 8 listopada 2002 r. wobec T. P. (poprzednio T. M.), tj. w zakresie w jakim nakazuje on powódce T. P. zapłatę na rzecz pozwanych J. i J. Z. (2) kwoty 24.036,46 zł (słownie: dwadzieścia cztery tysiące trzydzieści sześć złotych 46/100 groszy) wraz z odsetkami umownymi w wysokości 25% w stosunku półrocznym od dnia 3 stycznia 2002 r. do dnia zapłaty, z kosztami sądowymi w kwocie 585,70 zł oraz kosztami zastępstwa procesowego w kwocie 8.000,00 zł.

II. Kosztami procesu w całości obciąża pozwanych i w związku z tym:

- a) zasądza od pozwanych na rzecz powódki kwotę 10.817 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,
- b) nakazuje ściągnąć od pozwanych na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w P. kwotę 11.414 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu, od obowiązku uiszczenia której powódka została zwolniona.

/-/ SSO M. Małecka

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym do Sądu Rejonowego P., (...) w P., z dnia 4 kwietnia 2018 r., skierowanym przeciwko **pozwanym J. Z. (1) i J. Z. (2) powódka T. P.**, reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, wniosła o pozbawienie w całości wykonalności nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym przez Sąd Okręgowy w P., Wydział XII Cywilny, z dnia 19 sierpnia 2002 r., zaopatrzonego w klauzulę wykonalności nadaną postanowieniem z dnia 8 listopada 2002 r. wobec T. P., tj. w zakresie w jakim nakazuje on powódce zapłatę na rzecz pozwanych kwoty 24.036,46 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości 25 % w stosunku półrocznym od dnia 3 stycznia 2002 r. do dnia zapłaty z kosztami sądowymi w kwocie 585,70 zł oraz kosztami zastępstwa procesowego w kwocie 8.000,00 zł, zasądzenie od pozwanych na rzecz powódki zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, zwolnienie powódki od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych w całości, a także zabezpieczenie powództwa poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...)w sprawie (...) przeciwko powódce, do czasu prawomocnego rozpatrzenia niniejszej sprawy.

W uzasadnieniu powódka podała, że wobec niej jako dłużniczki solidarnej, wszczęto postępowanie egzekucyjne na podstawie przedmiotowego tytułu wykonawczego, oraz że Sąd Okręgowy w Poznaniu nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym nakazał T. M. (obecnie P.), P. M. i J. M. zapłatę kwoty 32.036,47 zł z odsetkami umownymi 25 % w stosunku półrocznym od dnia 3 stycznia 2002 r., do dnia zapłaty, z kosztami sądowymi w kwocie 585,70 zł i kosztami zastępstwa procesowego w wysokości 8.000 zł. Powódka wskazała, iż 30 listopada 2016 r. Sąd Okręgowy wydał wyrok w stosunku do jednego z dłużników solidarnych – P. M., na skutek wniesionych przez niego zarzutów, częściowo uchylając wobec niego nakaz zapłaty z dnia 19 sierpnia 2002r. Dnia 2 lipca 2002 r., powódka uiszczała na rzecz pozwanych wierzycieli kwotę 5.000 zł oraz dnia 13 grudnia 2002 r. kwotę 3.000 zł. Nadto, na drodze postępowania egzekucyjnego od ww. dłużników solidarnych wyegzekwowano kwotę 73.302,92 zł, a pozostałe kwoty należności uiszczył P. M.. Powódka – dłużnika solidarna wskazała na zaspokojenie wierzycieli w całości oraz bezzasadność żądania zapłaty kwoty przewyższającej uiszczone należności oraz naliczanie odsetek w sposób nieuprawniony. Swoje stanowisko uzasadniła tym, że zgodnie z treścią art. 375 par. 2 kc, wyrok zapadły na korzyść jednego z dłużników solidarnych zwalnia współdłużników, jeżeli uwzględni zarzuty, które są im wspólne.

Postanowieniem Sądu Rejonowego P. (...) w P. z dnia 18 kwietnia 2018 r., sygn. Akt (...) r. zabezpieczono roszczenie powódki poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...) w P. w sprawie (...) przeciwko powódce, do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia niniejszej sprawy oraz przekazano sprawę Sądowi Rejonowemu (...) w P., jako miejscowo i rzeczowo właściwemu do jej rozpoznania.

Postanowieniem z dnia 11 lipca 2018 r., sygn. akt (...) ustalono wartość przedmiotu sporu na kwotę 228.273,00 zł oraz przekazano sprawę Sądowi Okręgowemu w P. jako miejscowo i rzeczowo właściwemu do jej rozpoznania.

Postanowieniem Referendarza Sądowego z dnia 15 października 2018 r., sygn. akt (...) zwolniono powódkę od kosztów sądowych w całości.

W odpowiedzi na pozew z dnia 6 grudnia 2018 r. **pozwani**, reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika w pierwszej kolejności podnieśli, iż nie zachodzą przesłanki formalne do żądania pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości, bowiem wyrok Sądu Okręgowego z dnia 30 listopada 2016 r. został wydany wyłącznie w stosunku do jednego dłużnika solidarnego P. M., a przy częściowej zapłacie długu oraz częściowym jego wyegzekwowaniu powód może żądać pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego jedynie w części. Pozwani podali, iż zapadnięcie wyroku na korzyść jednego z dłużników solidarnych (P. M.), nie zwalnia pozostałej współdłużniczki solidarnej T. P. (ówczesznie M.), ponieważ wyrok ten w żaden sposób nie uwzględniał zarzutów, które są im wspólne. Pozwani wskazali, iż od momentu wydania nakazu zapłaty powódka w żaden sposób nie kwestionowała względem nich swoich należności oraz nie skorzystała z przysługującego jej prawa do zaskarżania wydanego nakazu zapłaty w przepisany termin. Wywieziono, iż przywrócenie terminu do wniesienia zarzutów od nakazu zapłaty na rzecz P. M. nastąpiło w konsekwencji wykazania, iż nakaz zapłaty w rzeczywistości nie został mu skutecznie doręczony, wobec czego nie sposób uznać wspólnych zarzutów dłużników solidarnych.

W odpowiedzi na twierdzenia strony pozwanej powódka zaprzeczyła wszelkim twierdzeniom pozwanych, których wyraźnie nie przyznała oraz podtrzymała w całej rozciągłości swoje twierdzenia i wnioski wyrażone w pozwie z dnia 4 kwietnia 2018 r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Dnia 19 sierpnia 2002 r., Sąd Okręgowy w P., (...) Wydział Cywilny, wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym (sygn. akt (...)), zaopatrzonej w klauzulę wykonalności nadaną postanowieniem z dnia 8 listopada 2002 r., nakazujący dłużnikom T. M., (obecnie P.), P. M. i J. M. zapłatę solidarnie na rzecz wierzycieli J. i J. Z. (2) kwoty 32.036,47 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości 25 % w stosunku półrocznym od dnia 3 stycznia 2002 r. do dnia zapłaty, z kosztami sądowymi w kwocie 585,70 zł oraz kosztami zastępstwa procesowego w kwocie 8.000,00 zł

Okoliczności bezsporne

Na skutek czynności podjętych przez dłużnika P. M., dnia 16 marca 2015 r., Sąd Okręgowy, Wydział (...) Cywilny wydał postanowienie, w którym: uchylił punkt 1 zarządzenia z dnia 21 października 2002 r. uznając, że nakaz zapłaty z dnia 19 sierpnia 2002 r., nie został skutecznie doręczony dłużnikowi P. M. w trybie art. 139 § 1 k.p.c., uchylił punkt 2 zarządzenia z dnia 21 października 2002 r., o stwierdzeniu prawomocności nakazu zapłaty w stosunku do dłużnika P. M. z dniem 19 października 2002 r., uchylił postanowienie z dnia 8 listopada 2002 r., o nadaniu nakazowi zapłaty z dnia 19 sierpnia 2002 r., klauzuli wykonalności w stosunku do dłużnika P. M., oddalił wniosek wierzycieli z dnia 25 października 2002 r. o nadanie klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty z dnia 19 sierpnia 2002 r. w stosunku do dłużnika P. M.

Dowód – Postanowienie z dnia 16 marca 2015 r.

Wyrokiem z dnia 30 listopada 2016 r., na skutek wniesionych zarzutów, Sąd Okręgowy w P., (...)Wydział Cywilny utrzymał w mocy nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym w dniu 29 sierpnia 2002 r., w sprawie (...) w stosunku do P. M.:

- a) co do kwoty 24.036,47 zł tytułem należności głównej,
- b) co do kwoty 30.103,47 zł tytułem odsetek umownych należnych do dnia 15 listopada 2016 r.,
- c) co do odsetek umownych równych odsetkom maksymalnym liczonym od kwoty 24.036,47 zł od dnia 16 listopada 2016 r., do dnia zapłaty,
- d) w zakresie jego solidarnej z T. M. i J. M. odpowiedzialności za zapłatę należności stwierdzonych nakazem zapłaty do kwot opisanych w punkcie 1 a, b i c niniejszego orzeczenia,

natomiast w pozostałej części nakaz zapłaty wobec niego uchylił i powództwo oddalił.

Dowód: wyrok z dnia 30.11.2016r. (k. 25-39 akt)

Pismem z dnia 23 sierpnia 2017r. pozwani złożyli do komornika wnioski o wszczęcie postępowania egzekucyjnego wobec P. M. i T. M. (obecnie P.).

Dowód: pismo z dnia 23.08.2017r. (k. 41-43 akt)

Pismem z dnia 15 lutego 2018r. powódka wniosła o umorzenie postępowania egzekucyjnego wobec niej, na skutek spełnienia świadczenia w całości, powołując się na treść wyroku z dnia 30 listopada 2016r. Powódka wyjaśniła, że cała należność orzeczona wyrokiem została zapłacona. Ponadto zapłacona została kwota 8.000 zł, orzeczona nakazem zapłaty z dnia 19 sierpnia 2002r. W pozostałej części, orzeczone nakazem zapłaty roszczenie, nie powinno być wobec niej egzekwowane z uwagi na to, że wyrok z 30 listopada 2016r. wydany wobec P. M. – jednego z dłużników solidarnych, zwalnia współdłużników solidarnych, tj. w tym przypadku T. P. z obowiązku uiszczenia na rzecz pozwanych odsetek orzeczonych nakazem zapłaty, przekraczających odsetki maksymalne liczone od kwoty 24.036,47 zł od dnia 16 listopada 2016r. do dnia zapłaty (art. 375 par. 2 kc).

Dowód: pismo z dnia 15.02.2018r. (k. 44-46 akt)

Pismem z dnia 28 marca 2018r. powódka zwróciła się do pozwanych o cofnięcie wniosku egzekucyjnego wobec całkowitego zaspokojenia roszczenia.

Dowód: Pismo z dnia 28.03.2018r. (k. 48 akt)

Postanowieniem z dnia 16 marca 2018r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym (...) w P. oddalił wniosek powódki.

Dowód: postanowienie z dnia 16.03.2018r. (k. 47-48 akt)

Postanowieniem z dnia 16 marca 2018 r., Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym (...) w P., na wniosek wierzyciela umorzył wszczęte przeciwko dłużnikowi P. M. postępowanie egzekucyjne, ustalił częściowe koszty postępowania egzekucyjnego na kwotę 3072,35 zł jednocześnie obciążając nimi dłużnika. W punkcie trzecim orzeczenia postanowił kontynuować postępowanie egzekucyjne w stosunku do dłużniczki T. P. zgodnie z wnioskiem egzekucyjnym z dnia 23 sierpnia 2017 r. oraz wnioskiem wierzyciela z dnia 9 lutego 2018 r.

Dowód: postanowienie z dnia 16.03.2018r. (k. 174 akt)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego w postaci dokumentów oraz na podstawie zeznań powódki. Sąd w całości dał wiarę temu materiałowi dowodowemu, albowiem żadna ze stron go nie kwestionowała. Stan faktyczny był bowiem między stronami bezsporny. Odmienne było jedynie stanowisko stron co do wpływu treści wyroku z dnia 30 listopada 2016r. na wysokość zobowiązania powódki wobec pozwanych.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Podstawą roszczenia powoda jest art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c., zgodnie z którym dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

Powództwo przeciwegzekucyjne przewidziane w art. 840 k.p.c. (tzw. powództwo opozycyjne) jest środkiem merytorycznej obrony przed egzekucją, przysługującym dłużnikowi. Jego podstawą jest zasadność i wymagalność obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym. Jeżeli tytuł egzekucyjny (prawomocne orzeczenie sądu lub referendarza sądowego) korzysta z powagi rzeczy osądzonej, podstawą powództwa może być zdarzenie, które nastąpiło po powstaniu tytułu egzekucyjnego albo po zamknięciu rozprawy, po której wydano tytuł egzekucyjny, na skutek którego zobowiązanie objęte tytułem wygasło. Są to wszelkie zdarzenia wywołujące taki skutek na gruncie prawa cywilnego materialnego (np. spełnienie świadczenia, potrącenie, odnowienie, przyjęcie innego świadczenia przez wierzyciela w zamian za objęte tytułem, niemożność świadczenia, zwolnienie z długu). Podstawą powództwa opozycyjnego mogą być także zdarzenia, z nastąpieniem których zobowiązanie objęte tytułem nie może być egzekwowane (np. przedawnienie, odroczenie terminu spełnienia świadczenia, rozłożenie świadczenia na raty).

Istotą powództwa opozycyjnego z art. 840 k.p.c., jest wykazanie, że sam tytuł wykonawczy nie odpowiada istotnemu i rzeczywistemu stanowi rzeczy. Powództwo to nie prowadzi jednak do ponownego merytorycznego rozpoznania sprawy zakończonej prawomocnym orzeczeniem sądowym. Celem powództwa opozycyjnego jest pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, a nie podważenie treści orzeczenia sądowego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności. Przedmiotem sporu jest zatem wykonalność tytułu wykonawczego. Zasadność roszczenia stwierdzonego orzeczeniem sądowym może być rozpatrywana tylko na podstawie zdarzeń, które nastąpiły po wydaniu orzeczenia sądowego.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy Sąd w całości podzielił stanowisko strony powodowej, które znalazło uzasadnienie w treści art. 840 § 1 pkt 2 kpc. W niniejszej sprawie istotną okolicznością był fakt złożenia zarzutów od nakazu zapłaty przez jedną z osób, które wspólnie z T. P. (M.) zaciągnęły pożyczkę. Wszystkie trzy osoby zostały ujęte w nakazie zapłaty wydanym przez Sąd Okręgowy w tut. wydziale. Sąd rozpoznający zarzuty dłużnika P. M. dokonał korekty odsetek, które wynikały z nakazu zapłaty, a które zostały zmniejszone w sposób odzwierciedlający realne stosunki gospodarcze panujące w omawianym okresie. Okoliczność ta miała znaczenie dla zobowiązania T. P., albowiem P. M. występował u jej boku jako dłużnik solidarny.

Zgodnie bowiem z treścią art. 375 § 2 kc **wydanie wyroku na korzyść jednego z dłużników solidarnych** w następstwie uwzględnienia zarzutu wspólnego wszystkim dłużnikom solidarnym zwalnia współdłużników. Wyrok

taki wywiera względem dłużników solidarnych, którzy nie brali udziału w procesie, skutek materialnoprawny, taki jakby zobowiązanie wobec nich wygasło (uchw. SN(7) z 26.8.1965 r., III CO 9/65, OSNC 1967, Nr 3, poz. 42 z glosą E. Wengerka, OSPiKA 1968, Nr 6, poz. 114; zob. też uzasadnienie orz. SN: wyr. z 11.12.2008 r., II CSK 272/08, OSNC 2009, Nr 3, poz. 81; post. z 23.3.2006 r., II CZ 17/06, Legalis, a także wyr. SN z 28.1.2010 r., I CSK 249/09, OSNC 2010, Nr 9, poz. 124 i post. SN z 23.7.2014 r., V CSK 506/13, Legalis). Nie ulega wątpliwości, że zarzut podniesiony przez P. M., a uwzględniony w wyroku z dnia 30 listopada 2016r. dotyczący wysokości odsetek umownych sprzecznych z zasadami współżycia społecznego (art. 5 kc), jest zarzutem wspólnym wszystkim dłużnikom solidarnym. Mając na uwadze powyższe, Sąd uznał powództwo za uzasadnione i pozbawił wykonalności tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 19 sierpnia 2002 r., sygn. akt (...) i zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 8 listopada 2002 r.

O kosztach Sąd orzekł mając na uwadze regulację art. 98 § 1 i 3 k.p.c., i fakt, że pozwani przegrali niniejsze postępowanie w całości. Z tego względu zasądzono od pozwanych na rzecz powódki kwotę 10.817 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz na rzecz Skarbu Państwa kwotę 11.414 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu, od obowiązku uiszczenia której powódka została zwolniona.

SSO Małgorzata Małecka

ZARZĄDZENIE

1. odnotować w kontrolce uzasadnień;
2. odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełn. stron,
3. przedłożyć z wpływem apelacji lub za 14 dni.

Poznań, 17.06.2019 r.

SSO Małgorzata Małecka